

اگسر در جنگ ۱۲ روزه، ایسن مردم بودند که با اتحاد خود بخش اصلی طراخی دشمن صهیونیستی و آمریکا را ناکام گذاشتند، پس از جنگ، برخی سیاستمداران با اظهارنظرهای عمدتاً نامربوط و غیرضروری سعی در ایجاد شکاف و ساخت دو قطبی‌های پر هزینه برای کشور کردند.

این وضعیت که از ساعات ابتدایی پس از جنگ با اظهارنظری نامناسب و ادبیاتی بدتر از آن، آغاز شد، به مرور شدت یافت تا نگرانی‌ها در بارهٔ مشکل‌گیری شکاف‌های جدید آن هم در شرایط پس از جنگ افزایش پیدا کند. همین نگرانی‌ها باعث شد تا علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی هفت آبان‌ماه در دیدار با برخی از اصحاب‌علوم انسانی بگوید که برخی از «زعمای سیاسی کشور» هنوز «حساسیت» و «خط‌بسیر بودن» موقعیت فعلی را درک نکرده‌اند و به‌راحتی با یکدیگر «جدال» می‌کنند. او تأکید کرده بود که در شرایط فعلی باید از «اختلافات» عبور کرد و برای «تقویت انسجام ملی» تلاش کرد.

باین حال به‌نظر می‌رسد این هشدارها چندان جدی گرفته نشد تا او برای دومین بار در دو هفته گذشته به سیاستمداران در این زمینه انداز دهد. دبیر شورای عالی امنیت ملی روز گذشته (دوشنبه ۹ آبان ۱۴۰۴) در همایش «ماو غرب در آرا و اندیشه رهبر معظم انقلاب» مجدداً به این موضوع اشاره کرد و گفت انتظار ملت این است که سیاستمداران قدر هبستگی را بداندند و با اظهارات غیرضروری، صفوف را نشکند.

ادوار پر نوسان ایران و غرب

لاریجانی در این همایش که در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما با حضور اسستاید، پژوهشگران، نخبگان سیاسی و علمی و همچنین سفرای کشورهای اسلامی و دوست از جمله هند، مکزیک، کره شمالی، کره جنوبی، ژاپن، سودان، ونزوئلا، کوبا، نیکاراگوئه، سوریه، فلسطین، برونی، سریلانکا، مالزی و جمهوری آذربایجان برگزار شد، با نگاهی تاریخی و راهبردی، رابطه ایران و غرب را واکاوی کرد. او با تقسیم‌بندی این رابطه به پنج دوره تاریخی از باستان تا عصر حاضر تأکید کرد که ایران در دوره‌های اوج قدرت، مانند باستان و صفویه بر پایه استقلال فکری، اقتصادی و نظامی، موازنه‌ای برابر با غرب برقرار کرده بود. وی دوره قاجار و پهلوی را

هشدار دوبارهٔ دبیر شورای عالی امنیت ملی به برخی سیاست‌مداران

حرف غیر ضرور نزنید

دوران وابستگی و ذلت ملت ایران در برابر سلطه غرب دانست و کودتای ۲۸ مرداد را نمونه‌ای از یکه‌تازی قدرت‌های غربی برشمرد.

در بخشی از این سخنرانی لاریجانی به مسالن جاری کشور نیز گریزی زد. او بدون اشاره مستقیم به اظهارنظرهای برخی چهره‌های رادیکال سیاسی در هفته‌های اخیر که دستگاه دیپلماسی را متهم به انفعال در موضوع مذاکره با آمریکا می‌کنند، واکنش نشان داد. اصرار بر مذاکره با آمریکا در حالی است که «فرهیختگان» پیش‌تر در گزارش‌سی به نقل از منابع آگاه از دو شرط عجیب طرف غربی پرده برداشته بود. براساس این گزارش یکی از شرط غیر قابل قبول آمریکا تحویل کامل اورانیوم غنی شده ۶۰ درصد ایران به آمریکا و شرط دوم نیز کاهش بر دوشک‌های ایران به زیر ۵۰۰ کیلو متر بوده است. در ازای پذیرش شرط نخست، طرف غربی می‌پذیرفت که اسنپ‌ک را برای مدت ۳ تا ۶ ماه به تعویق بیندازد و به‌جز این، حاضر به ارائه هیچ امتیاز بیشتری به ایران نبود. بر همین اساس لاریجانی به موضوع مذاکره و زباده‌خواهی‌های آمریکا پرداخت و گفت اصلاً موضوع موشک‌های ایران چه ربطی به آن‌ها دارد؟

لاریجانی تأکید کرد بحث در باره موشک‌های ایران نه از سر نگرانی امنیتی واقعی، بلکه ابزاری برای «اعمال فشار» و «محدومسازی قدرت دفاعی کشور» است.

غرب؛ مخل مذاکره

دبیر شورای عالی امنیت ملی، رهبران انقلاب اسلامی را معماران بازگشت عزت به ایران توصیف کرد و گفت: «رهبران انقلاب اسلامی به علم و دین تأکید داشتند و رشد علمی ایران با گسترش دانشگاه‌ها حادث شد.» وی افزود که پس از انقلاب، مبنای سیاست خارجی رعایت منافع ملی بوده و ایران هرگز دشمنی با غرب نداشته، اما «رفتارهای سیاسی و امنیتی غرب» همکاری‌ها را مختل کرده است.

لاریجانی با اشاره به رویکرد تسلط‌طلبی غرب که روابط با شرق را بر پایه قدرت تعریف می‌کند، در مقابل، رویکرد ایران را تعادل و تعامل متوازن دانست و تأکید کرد: «ایران نه سلطه‌طلب است و نه زیر بار استیلا هیچ قدرتی می‌رود.» وی موضوع هسته‌ای را «بهبانه‌ای برای دشمنی غرب با ملت ایران» خواند و افزود که اکنون همین رویکرد در باره دولت موشکی و نقش منطقه‌ای ایران تکرار می‌شود. این موضوع مورد توجه مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور هم‌قرار گرفته بود. وی روز جمعه به انتقاد از پیشنهادهایی در باره محدود کردن توان دفاعی کشور گفت غرب

علیرضا مجیدی، کارشناس خاورمیانه در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

باید برای سناریوهای محتمل در دمشق بازیگری تعریف کنیم

جولانی با همان احمد الشرح ۱۰ نوامبر با رئیس‌جمهور آمریکا دیدار خواهد کرد. این سفر از ابعاد مختلفی حائز اهمیت است، از جمله آنکه بحث معاهده امنیتی اسرائیل و سوریه مطرح است. یکی از پیام‌های روشن این سفر، افزایش حضور مستقیم آمریکا در سوریه است. علاوه بر آن تلاش جولانی برای تثبیت جایگاه خود در سوریه است. سؤالاتی که در این مورد مطرح می‌شود اینها هستند که تحولات احتمالی بعد از این سفر چه اثراتی روی ایران خواهد گذاشت و اساساً ایران می‌بایست رفتار خود را در سوریه چگونه تنظیم کند؟ برای بررسی ابعاد این سفر با علیرضا مجیدی، کارشناس مسائل خاور میانه گفت‌وگو کردیم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

هدف اول؛ تسریع رفع تحریم‌ها

مجیدی سه هدف اصلی را در مورد سفر جولانی به دمشق مطرح کرد و گفت: «سفر جولانی سه هدف اصلی دارد که باید در مورد آن به یک توافق جدی برسند. اولین هدف تسریع کردن رفع تحریم است، هنوز فرایند اداره رفع تحریم به طور کامل انجام نشده است. آنچه محقق می‌شود هم اسم‌آلغو تحریم است؛ اما رسماً ۱۲۰ روز یکبار به صورت خودکار تمدید می‌شود، منوط به چهار شرط؛ خودنحوه این لغو تحریم‌ها، این ابهام ا ایجاد می‌کند که منجر به جذب سرمایه خارجی می‌شود یا خیر، چون بحران اقتصادی در سوریه به طور جدی رو به افزایش است، ظاهرات در حال شروع شدن است، اعتراضات مردم در شبکه اجتماعی شروع شده و اکنون برای دولت سوریه بحث رفع تحریم در خصوص امید بخشی نسبت به آینده بسیار ضروری شده است. برای مثال قیمت محموله‌های انرژی از اول سال جاری میلادی تاکنون چهار بار جابه‌جایی قیمت داشته است، تقریباً ۱۰ روز قبل تعدیلی اعمال شد. اواخر ماه قبل میلادی دولت قیمت‌ها را بالا برد و این به اعتراضاتی در ابتدای ماه جاری منجر شد و به فاصله یک هفته از تغییر قیمت قبلی مقداری قیمت‌ها تعدیل شد. در حال حاضر برقی نسبت به زمان سقوط بشار ۶ برابر شده است. به طور کلی اقالم خوراکی ۸۰ درصد افزایش قیمت پیدا کرده، قیمت نان از دوهزار لیر به پنج‌هزار لیر رسیده و قیمت مسکن ۲/۵ تا ۳/۵ برابر شده است. این مسائل اعتراضات را جدی‌تر می‌کند و به این منظور، حکومت جولانی به دنبال تسریع در فرایند لغو تحریم‌هاست.»

هدف دوم؛ پیوستن به ائتلاف مبارزه با تروریسم
هدف دومی که مجیدی از سفر جولانی به آن اشاره کرد، مبارزه با تروریسم است و توضیح داد: «هدف دوم سفر پیوستن رسمی سوریه به ائتلاف بین‌المللی مبارزه با تروریسم است. این موضوع از دو جهت اهمیت دارد، یک اینکه ائتلاف طبق تعهدی که در سال ۲۰۲۴ توسط دولت بایلدن مطرح شده بود تا سپتامبر ۲۰۲۶ می‌بایست تمام شود. اما الان به دنبال آن هستند که دمشق به این ائتلاف بپیوندد و مأموریتی که دولت مرکزی سوریه به‌عنوان میزبان ائتلاف درخواست می‌کند در واقع ائتلاف به شکل دیگری تداوم پیدا می‌کند و این‌ها در عراق هم خواهند ماند. نکته دیگر اینکه باب ورود مستقیم آمریکا به قلمرو حکومت دمشق باز خواهد شد. در حال حاضر در آمریکا در منطقه اتفی التفف، حضور دارد که قلمرو حکومت دمشق است؛ اما این حضور از گذشته بوده و همکاری مستقیم با دولت مرکزی مستقر در دمشق وجود نداشته است و پیوستن رسمی سوریه به این ائتلاف راه را برای این موضوع باز می‌کند.»

هدف سوم؛ معاهده امنیتی اسرائیل و سوریه

رایزی بر سر معاهده امنیتی رژیم را می‌توان مهم‌ترین و اصلی‌ترین هدف سفر جولانی دانست. مجیدی در این مورد توضیح داد: «هدف سوم، رازینی جدی بر سر معاهده امنیتی بین رژیم صهیونی و حکومت سوریه است. جولانی را به این اقتاع رسانده‌اند که تنها راه مهار صهیونیست‌ها، توافق است و توافق در عمل

می‌گوید بیابید «درباره موشک مذاکره کنیم» و بعد بگویند «موشک هم نداشته باشید» تا در مقابل «اسرائیل را مجهز کنند» و هر وقت دلشان خواست مارا بمباران کنند. سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان در نشست شورای اداری استان همدان به مطالبات زباده‌خواهان آمریکایی‌ها واکنش نشان داد. او با اشاره به اینکه روابط بین الملل و اقمعیش این است که «براساس قدرت کار می‌کند» گفت هر کشوری که قوی باشد راه خودش را باز می‌کند و هر کشوری که ضعیف باشد حشش را پایمال می‌کنند. او تأکید کرد باید مردم ایران، جمهوری اسلامی و ایران قوی باشند. عراقچی نه‌تنها چیزی درباره ادعای کاهش برد موشکی گفت، بلکه تأکید کرد تیر و‌های مسلح «در زمینه‌قوی شدن سنگ‌تمام گذاشتند» و «توان دفاعی، موشکی و نیروهای مسلح» از قبل از ۲۳ خرداد «قوی‌تر» شده است.

برد موشک ما چه ربطی به شما دارد؟

جبهه غربی طوری نگران برنانه موشکی ایران است که گویی فراموش کرده موشک‌های ایران با وجود فناوری بالا، تاکنون با هدفی غیر از دفاع مشروع و طبق قوانین بین‌المللی استفاده نشده است. باین حال رسانه‌های ذی‌نفع هم به کمک بدنه راست افراطی در آمریکا در اسرائیل آمده‌اند و در حال زمینه‌چینی برای فشار به ایران هستند. روزنامه نیویورک تایمز اخیراً آنداعکرده در صورتی که اسرائیل خواهد دوباره به ایران حمله کند، پاسخ تهران بسیار شدیدتر خواهد بود و «۲ هزار موشک» را به‌طور همزمان به‌سوی اسرائیل شلیک خواهد کرد. اگر چه این موضوع فارغ از راست و دروغش، قدرت موشکی ایران را بازنمایی می‌کند؛ اما دقیقاً همان چیزی است که واشنگتن به وسیله آن فشارهایش علیه تهران را شدت می‌دهد. لاریجانی با صراحت اعلام کرد بحث در باره موشک‌های ایران نه از سر نگرانی امنیتی واقعی، بلکه ابزاری برای «اعمال فشار» و «محدومسازی قدرت دفاعی کشور» است. دبیر شورای عالی امنیت ملی تأکید کرد: «این موضوع به غرب چه ارتباطی دارد که در باره بر دوشک‌های ایران نظر بدهد؟»

لاریجانی در ادامه با اشاره به اینکه غرب در حال تبدیل «تبادل فرهنگی» به «تهاجم فرهنگی» است، اعلام کرد که ایران چنین چیزی را بر نمی‌تابد. وی با یادآوری درخواست‌های مذاکره از سوی آمریکا پرسید: «مگر ایران در مذاکره نبود؟ پس چرا رئیس‌جمهور آمریکا در حین مذاکره به ایران حمله کرد؟» لاریجانی به جنگ ۱۲ روزه اخیر اشاره کرد و «تدبیر رهبر انقلاب» در مدیریت آن را «عامل تغییر صحنه»

سوریه هیچ اعتراضی علیه من صورت نگرفت و فراتر از آن، داخل سوریه خاخام و یوتیوبر اسرائیلی آمد؛ اما اتفاقی علیه حکومت رخ نداد. جولانی می‌خواهد این موضوعات را به ترامپ ارائه کند و بگوید گذشته من ناشی از خاستگاه من است؛ اما امروز در سوریه متحدی بهتر از من پیدا نمی‌کنید؛ لذا باید با من کار کنید. این‌ها محاسبات تیم جولانی است.»

روابط کنسولی با سوریه لازم است

مجیدی در مورد اینکه با توجه به پررنگ‌شدن حضور آمریکا مثل تأسیس پایگاه نظامی در سوریه، ایران برای بازیگری چه گزینه‌هایی پیش‌رو دارد هم گفت: «نقوذ آمریکا بسیار بیشتر از آن است که بخواهیم صرفاً موضوع پایگاه نظامی را طرح کنیم؛ اما ایران باید چهار مرحله را طی کند تا برنامه‌ریزی نکند، نکته اول تحدید اهداف باشد باید اهداف را مشخص کند. دوم آنکه باید سناریوهای آینده را ببیند و متناسب با سناریوهای آینده و اهداف، بازیگران داخلی و خارجی را لیست کند به این معنی که ببیند بازیگران داخلی چه کسانی هستند، چه نفوذ و پایگاه اجتماعی‌ای دارند، چقدر قدرشان وابسته به خارج است و چه میزان ایندولونژیکند و نهایتاً اینکه از لحاظ مالی چگونه خودشان را تأمین می‌کنند. پس از آن سراسراغ بازیگران خارجی برود و تقاطع‌گیری کند. پس از این موارد است که باید به تصمیم برسد. من معتقدم روابط کنسولی با سوریه را لازم داریم. اما ازاین جهت حضور ایران باعث کاهش نفوذ آمریکا، نخواهد شد. به این معنی که برقراری رابطه با ایران، نفوذ آمریکا در دمشق را تعدیل نخواهد کرد. باید این چهارچوب‌ها را طی کنیم و ایران برای سنسار یوهای محتمل تر گزینه بازیگری جدی تعریف کند، برای مثال جدی‌ترین سناریویی که احتمال وقوع آن وجود دارد، تشکیل ممالیک سوریه است، نه اینکه سوریه فدرال شود، بلکه مجموع دولت‌ها ایجاد می‌شود این نظام فدرال نیست. از لحاظ حقوقی یکپارچه است؛ اما از نظر حقیقی یکپارچه نخواهد بود، ایران نیز در این بستر می‌بایست پایگاه خود را نه در حکومت مرکزی، بلکه در گروه‌های متنفذ محلی تعریف و تقویت کند، چنین چیزی شدنی است.»

استقبال دولت از ایدۀ مجلس

پیام باز شدن قفل کالابریگ

اخبار روزمره‌ای که در مورد کمبود آب، قیمت برنج، قیمت ارز و قیمت طلا در جامعه منتشر می‌شود برای اینکه اثر توری کم‌تر بر روان مردم بگذارد نیازمند ارائه تصویری از یک ساختار است که از اول‌ه‌ها نسبت به وضعیت موجود و علت‌های آن درک درستی داشته و تأثیر راهبردی برای حل آن ارائه دهد. از این جهت اقدام دوروز گذشته مجلس و دولت در تشریح مسائل مردم و تصمیم‌گیری در مورد بهبود آن در کام اولیه مثبت است و باید با اقداماتی تکمیلی و بلندمدت تداوم یابد. مطابق داده‌هایی که مرکز آمار در مهرماه سال جاری منتشر کرده است مستأجرها ۴۴ درصد هزینه زندگی‌شان را فقط برای مسکن صرف می‌کنند؛ این سهم در تهران به ۶۰ درصد رسیده است. در حوزه کالای اساسی نیز برنج این روزها با قیمتی چندبرابری به نسبت اواخر سال ۱۴۰۳ به مثالی واضح از فشار به وضعیت معیشتی مردم تبدیل شده است.

مسئله‌دار و نیز باتوجه به اینکه قیمت آن نسبت مستقیمی باقیمت واردات اگر چاره‌اندیشی نشود به کالای دور از دسترس تبدیل شده و آن‌قدر گران می‌شود که به قیمت جان افراد تمام می‌شود. در این فضا از کان حکمرانی باید برای مهم‌ترین نیازهای جامعه چاره‌اندیشی کرده و راهکار عملیاتی ارائه دهند. ازاین جهت صحبت‌های رئیس مجلس در روز یکشنبه را می‌توان امیدوارکننده دانست. رئیس مجلس پس از آنکه در ابتدا صحبت‌های خوددر جلسه روز یکشنبه در باره مشکلات معیشتی را که باعث سخت‌شدن زندگی مردم می‌شوند، یادآور شد بر تمرکز جهت حل سه مسئله تأکید کرد: «با تمرکز بر سه مسئله اجرایی شدن کالابریگ به‌شوه جدید، کاهش مشکل مسکن و برنامهریزی برای دردمان می‌توان در مسیر بهبود زندگی جاری مردم اقدامات مؤثری انجام داد.» محمdblایر قالیباف وعده داد که در آینده با جزئیات بیشتری در این زمینه صحبت کند؛ اما فعلاً از دولت خواست: «در تصمیم‌گیری در باره مسائلی که کشور در گذشته، تجربه‌های ناموفق داشته است، با نگاهی جامع تدبیر لازم را اتخاذ کند.» یک روز پس از صحبت‌های رئیس مجلس، سخنگوی دولت در گفت‌وگوی تلویزیونی با مردم صحبت کرد که می‌توان از آن پاسخی به مطالبه رئیس مجلس را نیز برداشت کرد. فاطمه مهاجرانی ضمن اذعان به این موضوع که تورم مهر و آبان بالا نیست راجع به برنامه دولت در باره کالابریگ الکترونیکی گفت: «دولت‌برای مرحله پنجم کالابریگ الکترونیکی تأمین منابع انجام داده است و کالابریگ به سه دهک اول برای هر فرد ۵۰۰ هزار تومان و به دهک‌های چهار تا هفتم نیز برای هر نفر ۳۵۰ هزار تومان کالابریگ پرداخت خواهد شد و افراد می‌توانند از فروشگاه‌ها اقلام تحت پوشش طرح را خریداری کنند.» مواضع دولت و مجلس از این جنبه که در آن درکی نسبت به واقعیات معیشتی مردم وجود دارد و به آن اعتراف می‌شود را می‌توان مثبت ارزیابی کرد؛ اما توفص در این مرحله کفایت نکرده و توقع می‌رود مجلس و دولت اولاً ایده‌های بلندمدت برای حل مشکلات ارائه‌داده و تأثیر اجرای این طرح‌های کلان توسط هر دو قوه پیگیری شود. به‌طور مثال در زمینه کالاهای اساسی رهبر انقلاب ۱۶ شهریور اسال در دیدار با رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت این مطالبه را داشتند که مردم بتوانند نزدیک به ۱۰ کالای اساسی را بدون دغدغه افزایش قیمت تأمین کنند و «این جور نباشد که امروز یک قیمتی باشد و فردا به خاطر تورم، قیمت دوبرابر بشود یا مثل دوبرابر بشود.» ایشان همچنین گریزی هم به مسئله کالابریگ‌زده و زیرساخت‌های آن را برای محقق کردن این امر مهیا دانستند. باوجود آنچه در زمینه تخصیص کالابریگ اجرایی می‌شود با مطالبه ایشان فاصله دارد. تاکنون طی چندین مرحله پرداخت کالابریگ مبلغ ثابتی به حساب سرپرستان خانوار واریز شده است که بر طرف کنندۀ دغدغه تأمین کالا‌های اساسی باقیمتی ثابت نیست. لازم است دولت و مجلس یک گام فراتر رفته و طرحی را اجرایی کنند که دغدغه مردم برای تأمین کالای اساسی را رفع کند و این طرح قطعاً باید با مدل فعلی در حال اجرا تفاوت‌هایی داشته باشد.